

принципи та умови формування, функціонування та ролі інфраструктури аграрної сфери, пов'язаної із створенням загальних умов відтворення в АПК.

Список використаних джерел

1. Виробнича інфраструктура АПК України : стан та перспективи розвитку [Л. Г. Чернюк, Л. С. Антоньєва, І. М. Щедрова та ін.]. — К., 2000. — 85 с.
2. Дейнеко Л. В. Методичні підходи до обґрунтування оцінки техніко-економічного стану об'єктів інфраструктури продовольчого комплексу [Текст] / Л. В. Дейнеко, Е. І. Шелудько // Національне господарство України: теорія та практика управління: зб. наук. пр. — К.: РВРС України НАН України, 2009. — С. 185–193.
3. Калетнік Г.М. Інститути інфраструктури та ціноутворення у розвитку аграрного ринку: регіональний аспект [Текст] / Г.М. Калетнік, О.Г. Шпикуляк, Г.О. Пчелянська [Текст] : монографія. — Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2012. — 324 с.
4. Лісовий А. Методичні підходи до оцінювання сільської соціальної інфраструктури в Україні [Текст] / А. Лісовий // Економіка України. — 2007. — № 5. — С. 52—59.

Фень Катерина

аспірант

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Питання економічної безпеки держави і суспільства є актуальними у всіх країн світу. Для сучасного соціально-політичного та економічного стану України дуже важливою є цілеспрямована діяльність держави, усіх рівнів законодавчої і виконавчої влади щодо забезпечення економічної безпеки країни та її громадян. Україна одночасно проходить складний історичний шлях державотворення і переходу від централізовано-планової системи управління економікою до соціально спрямованої ринкової економіки. Зрозуміло, що ці дві історичні події супроводжуються зламом суспільних і економічних відносин, який призводить до соціально-економічної кризи тривалого характеру. Кризовий стан економіки значно впливає, більш того, безпосередньо загрожує національним інтересам незалежної держави, надзвичайно актуалізує проблему її національної безпеки, в першу чергу такої її складової, як економічна. В сучасних умовах економічна безпека є такою, що визначає національну безпеку в цілому.

Термін «економічна безпека» широкого обігу набув у Західній Європі в 70 – роках, як спрощене трактування поняття «економічний метод забезпечення національної безпеки». Чисельність трактувань економічної безпеки зумовлене тим, що одночасно воно виступає над системою в розгляді її на рівні держави, регіону, підприємства, а з іншого боку є складовою міжнародної економічної безпеки.

Трансформування економіки України наприкінці другого тисячоліття і перших років її незалежності залишається вкрай складним. Глобальні аспекти еволюції людства, масштаби і швидкість змін у світогосподарському просторі, революційні перетворення в економіках окремих країн і міждержавних співтовариств — з одного боку, і українські реалії псевдоринкового реформування та нестабільні параметри розвитку вітчизняної економіки, з другого боку — визначають цей стан. Сьогодні, як ніколи, зросла проблема забезпечення економічної безпеки України, що є одним з найважливіших національних пріоритетів, гарантом державної незалежності України, умовою її прогресивного, мирного економічного розвитку й добробуту громадян.

В спеціальній літературі наведено визначення безпеки як режиму, при якому будь-який суб'єкт знаходиться в статусі надійної захищеності і не підлягає негативному впливу будь-яких факторів.

У широкому науковому розумінні під безпекою розуміється захищеність природно-фізіологічних, соціально-економічних, ідеально-духовних та ситуативних потреб у ресурсах, технологіях, інформації та моральних ідеалах, необхідних для життєдіяльності та розвитку населення.

Сукупність питань, пов'язаних із забезпеченням економічної безпеки підприємства, потребує від управляючих різних рівнів достатньо глибоких теоретичних знань та практичних навичок управлінських рішень. Забезпечення нормалізованої та ефективної господарської діяльності окремого підприємства є найважливішим аспектом досягнення певного рівня економічної безпеки. Тому забезпечення економічної безпеки передбачає також урегулювання таких аспектів:

- 1) фінансової безпеки;
- 2) безпеки праці;
- 3) силової безпеки;
- 4) безпеки інформації та прийняття рішень;
- 5) безпеки менеджменту й кадрів;
- 6) соціальної безпеки й культури управління;
- 7) техніко – технологічної безпеки;
- 8) юридичної безпеки;
- 9) ресурсно – сировинної безпеки;
- 10) енергетичної безпеки;
- 11) екологічної безпеки.

Економічна безпека держави являє собою комплексну систему, що створюється завдяки виконанню визначеної кількості дій. Сама по собі теж

має багато напрямків: демографічний, екологічний, ресурсний, продовольчий, енергетичний, інформаційний та інші.

Економічна безпека має як власний об'єкт вивчення — економічну систему країни, так і об'єкти, що знаходяться на перетині та у взаємному інтегруванні з іншими можливими сферами діяльності держави: воєнною, соціальною, політичною, інформаційною тощо.

При аналізі економічної безпеки виділяються передусім три основні складові:

1. Економічна незалежність, що означає насамперед можливість здійснення державного контролю над національними ресурсами, спроможність використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення рівноправної участі у міжнародній торгівлі.

2. Стійкість і стабільність національної економіки передбачає міцність і надійність усіх елементів економічної системи, захист усіх форм власності, створення гарантій для ефективної підприємницької діяльності, стримування дестабілізуючих факторів.

3. Здатність до саморозвитку і прогресу, тобто спроможність самостійно реалізовувати і захищати національні економічні інтереси, здійснювати постійну модернізацію виробництва, ефективну інвестиційну та інноваційну політику, розвивати інтелектуальний і трудовий потенціал країни.

Належний рівень економічної безпеки досягається здійсненням єдиної державної політики, підкріпленої системою скоординованих заходів, адекватних внутрішнім та зовнішнім загрозам. Без такої політики неможливо домогтися виходу з кризи, примусити працювати механізм управління економічною ситуацією, створити ефективні механізми соціального захисту населення.

Список використаних джерел

1. Постанова Верховної Ради України від 16 січня 1997 року №3/97-ВР «Про Концепцію (основи державної політики) національної безпеки України»// Відомості Верховної Ради України.-1997.- №10. – с.85.

2. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін.; Керівник авт. кол. і наук. ред. О. Г. Білорус.-К., 384 с.

3. Основи економічної безпеки. (державна, регіон, підприємство, особа). / Під редакцією Є. А. Олійникова.- М.: ЗАТ «Бізнес-школа «Інтел-синтез», 288 с.

4. Шлемко В. Т., Бінько І. Ф. Економічна безпека України: сутність і напрямки забезпечення. Київ: НІСД.

5. Гаврилець В.А. Стратегія формування політики управління економічною безпекою суб'єктів господарювання. Тези Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Організаційно-економічне та фінансово-кредитне забезпечення сталого розвитку підприємництва», БДФЕУ. - м. Чернівці.- ст. 130-133.

6. Економічна безпека України та проблеми її забезпечення [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.ebk.net.ua/Book/synopsis/ekonomika/part1/003.htm>.

7. Економічна безпека: поняття та її значення [Електронний ресурс]. –
Режим доступу : <http://www.ukrreferat.com>.

